

Informe de necessitat relatiu a la proposta de participació en els acords fundacionals de la “Associació de Municipis i Entitats per a l’Energia Pública (AMEP)”.

Antecedents.

La transició energètica s'està plantejant a nivell global. La crisi climàtica i els compromisos de reducció de les emissions de gasos amb efecte hivernacle és l'argument suficient per iniciar aquest procés de transició energètica i descarbonització de l'economia; el model energètic actual té uns costos econòmics, socials, ambientals i per a la salut de les persones molt elevats.

En contraposició al model actual, la transició ens ha de portar a garantir el dret social a l'accés a l'energia, a democratitzar l'energia i fomentar la participació ciutadana i de la petita i mitjana empresa, a la producció d'energies renovables autòctones, distribuïdes i properes als punts de consum, a l'abandonament de l'energia nuclear i del consum de combustibles fòssils per la producció d'electricitat, de calor i per desplaçar-nos, a la transformació dels nostres edificis, la modernització de la xarxa de distribució, i a desenvolupar eines tecnològiques per gestionar de manera més efectiva.

Europa ha aprovat un paquet normatiu per regular la transició amb uns objectius concrets pels anys 2030 i 2050, i que preveu que la ciutadania adopti un paper actiu. Actualment el Govern de l'Estat i la Generalitat estan transposant i desenvolupant aquesta normativa, que es afectarà molt directament.

Ciutadania, entitats, empreses i administracions tenen un paper clau en aquest procés. Els ajuntaments no poden continuar actuant només com a consumidors d'energia, i han de liderar la transició a la ciutat reforçant el seu paper de productors d'energies renovables, tenir capacitat d'intervenció en el mercat i participar en la distribució i comercialització d'energia verda pels seus consums i els de tercers.

Aquest objectiu de transició energètica justa, democràtica i sostenible, molt especialment en relació al sistema elèctric, requereix una profunda reforma del model actual per finalitzar amb l'actual situació d'oligopoli elèctric que ha generat preus elevats i manca de transparència. A banda de totes les mesures que caldrà adoptar en relació a la producció d'energia, és molt necessari afrontar canvis estructurals en la regulació de les xarxes elèctriques, i que l'administració pública pugui participar en les activitats de transport d'energia i operació de tot el sistema. En aquest sentit, i pel que a municipis es refereix, s'han d'adoptar mesures que afavoreixin i permetin la municipalització de les xarxes de distribució d'electricitat, tal i com es fa en altres països d'Europa.

L'energia és un dret fonamental i les administracions públiques han de ser garants d'una comercialització socialment responsable i sostenible de l'energia. El món local ha patit recentment coaccions de l'oligopoli elèctric, que s'ha adreçat als ajuntaments advertint de tallar el subministrament a les famílies vulnerables si no es fa front a una part del deute dels ajuntaments. A això s'afegeixen les contínues queixes del món local respecte la manca d'informació i atenció als usuaris i usuàries, i a les pròpies administracions locals, i els dèficits de la xarxa i la seva deficient conservació que ocasionen interrupcions del subministrament.

En data 20 de juliol de 2020 va ser presentat el Protocol i la seva addenda, signat per una cinquantena de municipis i entitats, relatiu a mesures d'impuls de l'Associació de Municipis i Entitats per l'Energia Pública, que té per objecte regular el marc de col·laboració entre els ajuntaments, per impulsar mesures per a difondre i promoure la titularitat, la propietat i la gestió públiques de les xarxes de distribució d'energia elèctrica, així com donar suport als municipis que vulguin encaminar-se cap aquesta fita, i desenvolupar accions per impulsar una transició a un model energètic just, democràtic i sostenible.

Segons el Protocol, s'assoleix el compromís de les parts d'estudiar i, si escau, impulsar la creació d'una xarxa de municipis compromesos amb la gestió pública de l'energia, articulada com a Associació de municipis i entitats, amb capacitat per oferir recolzament a tots aquells municipis que vulguin apostar per aquest model de gestió públic, aportant-los assistència, coneixement i acompanyament.

També s'assoleix el compromís a realitzar els millors esforços per tal d'ampliar en el futur, d'una banda, la col·laboració que s'estableix mitjançant l'esmentat protocol i, d'altra banda, la incorporació de noves entitats públiques, sectors acadèmics i societat civil organitzada.

El resultat del treball dels serveis tècnics dels ajuntaments abans esmentats, en relació als compromisos adoptats, s'ha concretat en una proposta d'Estatuts de l'Associació de Municipis i Entitats per l'Energia Pública, que vol ser constituïda al llarg de l'any 2020.

Amb la finalitat anteriorment descrita, l'Associació desenvoluparà accions i realitzarà activitats per la creació d'una línia comunicativa pròpia, la organització de jornades, seminaris i cursos, i la creació d'un marc de treball, coordinació, col·laboració i debat entre municipis. També recolzarà i participarà en iniciatives dels municipis per difondre i promoure la titularitat, la propietat i la gestió públiques de les xarxes de distribució d'energia elèctrica, i impulsarà iniciatives de debat tècnic, investigació i recerca sobre les finalitats de l'associació.

Podrà col·laborar i participar en xarxes nacionals, estatals i internacionals, i incidir en les polítiques públiques relatives a l'energia.

Finalment, l'Associació crearà un centre de recursos o base documental d'experiències, iniciatives o estudis, realitzarà serveis d'assessorament tècnic i assistència jurídica i administrativa als municipis per assolir la titularitat, la propietat i la gestió públiques de les xarxes de distribució d'energia elèctrica, i podrà sol·licitar ajuts i subvencions en nom propi o dels municipis associats.

Justificació de la necessitat.

Al municipi de Terrassa el compromís de la lluita contra l'emergència climàtica i l'impuls d'un model energètic just, sostenible i renovable es planteja com una necessitat ineludible. És d'interès municipal participar en la constitució de l'Associació de Municipis i Entitats per l'Energia Pública ja que pot esdevenir una eina clau per defensar els interessos municipals i de la ciutadana en la tramitació i aprovació de la nova normativa que regularà la transició energètica, i molt especialment aquella relacionada amb la distribució d'energia elèctrica i l'autoconsum d'energia renovable.

La participació a l'associació permetrà al municipi a tenir veu davant de les altres administracions i organitzacions per incidir en la millora del servei de distribució d'energia i en assolir una comercialització justa i equitativa. Els ajuntaments no poden continuar actuant només com a consumidors d'energia, i han treballar per liderar la transició a la ciutat reforçant el seu paper de productors d'energies renovables, tenir capacitat d'intervenció en el mercat i participar en la distribució i comercialització d'energia verda pels seus consums i els de tercers. L'associació és un instrument molt útil per treballar i assolir aquests objectius.

Avui dia, molts processos, assumptes i problemàtiques tant d'àmbit social, econòmic, territorial com ambiental es desenvolupen a una escala que supera la capacitat i l'abast dels municipis, o almenys d'aquest de forma individual. Des de serveis i infraestructures de tota mena, fins a polítiques molt diverses que tenen una importància vital per la ciutat real, com és el cas de la producció, distribució i comercialització de l'energia elèctrica. En aquest escenari, els municipis tenen eines per fer política en una escala superior i amb nous models de governança: mancomunitats, consorcis, àrees metropolitanes i xarxes de municipis. Nous models basats en la cooperació institucional, xarxes que permeten treballar plegats i intercanviar coneixements i experiències, promoure relacions i col·laboracions, donar suport mutu, interactuar conjuntament amb administracions i altres organitzacions, realitzar activitats que individualment no son a l'abast, etc.

L'associació és també una oportunitat per projectar-se més enllà dels límits municipals, creant sinergies i complementant la vocació de servei al país amb els beneficis que localment es poden obtenir. Permet que el municipi és posicioni dins el país en la transició energètica i la lluita contra l'emergència climàtica, permet obtenir informació i crear una xarxa de contactes dels que també es poden generar sinergies en altres àmbits.

D'acord amb el que s'ha exposat, i atenent l'interès que té per a la ciutat en el moment actual, es considera que la participació de l'Ajuntament de Terrassa en la constitució de l'associació pot aportar molts beneficis i aprenentatges en relació a la gestió de l'energia, i alhora donar projecció a la ciutat.

Impacte econòmic.

Els impactes econòmics que la constitució de l'AMEP pogués tenir per l'Ajuntament s'esdevindran durant l'exercici pressupostari 2021, i sempre que aquesta hagi estat efectivament constituïda i la seva assemblea hagi aprovat, si s'escau, les corresponents quotes.

No havent limitació a la participació de l'Ajuntament en la constitució de l'AMEP, correspon analitzar l'impacte econòmic que podria suposar aquesta iniciativa, i al respecte cal fer les següents consideracions. D'una banda, que d'acord amb els Estatuts de l'AMEP, el finançament de l'associació es basarà, entre altres ingressos, en les quotes dels associats que haurà d'aprovar l'assemblea general un cop s'hagi constituït. De l'altre, que la previsió de despeses tenint en compte la informació disponible i antecedents, com el cas de l'Associació de Municipis per l'Aigua Pública, seria d'un import proporcional als habitants del municipi de l'ordre del 3-4% d'aquests, que en el cas de Terrassa correspon a uns 8.000 € anuals. Finalment, que el pressupost consolidat de la Direcció de Serveis de Medi Ambient disposa de saldo suficient per cobrir aquesta despesa, que s'hauria de preveure per l'exercici 2021.

Aquest compromís de despesa s'haurà d'acordar el cas que es constitueixi l'associació, i quan l'assemblea determini i comuniqui l'import de la quota corresponent al municipi. No obstant, cal ara acordar que s'haurà de preveure aquesta despesa en el pressupost de l'exercici 2021.

Proposta per la constitució de l'associació.

És per això que, vista la proposta d'estatuts i d'acord amb l'informe jurídic emès per el Cap XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, es proposa que el Ple de l'Ajuntament aprovi la constitució de l'Associació de Municipis i Entitats per l'Energia Pública i els estatuts pels quals s'ha de regir, juntament amb els ajuntaments i entitats que han signat el Protocol relatiu a mesures d'impuls, i altres municipis que s'han anat adherint amb posterioritat, mitjançant l'adopció dels següents acords:

ACORDS

PRIMER.- CONSTITUIR, juntament amb els ajuntaments i entitats que han signat el Protocol relatiu a mesures d'impuls, i altres municipis que s'han anat adherint amb posterioritat, mitjançant l'adopció dels següents acords:; l'Associació de Municipis i Entitats per l'Energia Pública (AMEP), amb la finalitat de difondre i promoure la titularitat, la propietat i la gestió públiques de les xarxes de distribució d'energia elèctrica, així com donar suport als municipis que vulguin encaminar-se cap aquesta fita, i desenvolupar accions per impulsar una transició a un model energètic just, democràtic i sostenible.

SEGON.- APROVAR els Estatuts pels quals s'ha de regir l'associació, i que figuren en l'annex dels presents acords.

TERCER.- ADOPTAR el compromís de preveure en el pressupost de l'exercici 2021 la despesa corresponent al pagament de la quota de l'associació.

QUART.- DESIGNAR com a representant de l'Ajuntament a l'assemblea general de l'associació al Regidor de XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, Sr. XXXXXXXXXXXXXXX.

CINQUÈ.- FACULTAR indistintament l'II.Im. Sr. XXXXXXXXXXXXX, Alcalde-President de la Corporació, i al Sr. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, Regidor de XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, perquè subscriuguin tots els documents que siguin necessaris, inclosos els de rectificació i subsanació, per fer efectius els acords precedents.

SISÈ.- Comunicar els presents acords a l'Ajuntament de Terrassa, qui coordina el procediment de constitució de l'AMEP.

Terrassa, 11 de novembre de 2020

XXXXXXXXXXXXXXXXXX,
Director XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX